

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 345/08-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. D. Č., H., ktorou namieta porušenie svojich základných práv a slobôd rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 1 T 86/07 z 28. apríla 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3 To 191/08 zo 6. augusta 2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. D. Č. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 5. septembra 2008 doručené podanie Ing. D. Č., H. (ďalej len „sťažovateľ“), označené ako „*Písomné podanie podnetu - návrhu sťažnosti voči rozsudkom 1 T 86/07 OS v Rim. Sobote a č. 3 To 191/08 - KS v B. Bystrici*“. Z obsahu podania ústavný súd vyvodil, že zámerom sťažovateľa bolo podať sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

proti porušeniu jeho bližšie neoznačených základných práv a slobôd rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 86/07 z 28. apríla 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 To 191/08 zo 6. augusta 2008.

Keďže sťažnosť v predložennom znení neobsahovala náležitosti predpísané zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ústavný súd v prípise z 22. septembra 2008 poučil sťažovateľa, aké náležitosti má sťažnosť obsahovať, a vyzval ho, aby v lehote 15 dní od doručenia svoju sťažnosť doplnil o chýbajúce náležitosti, pričom ho zároveň upozornil, že ak svoju sťažnosť v určenej lehote nedoplní, môže to spôsobiť odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ na výzvu ústavného súdu reagoval podaním doručeným ústavnému súdu 30. septembra 2008.

Ústavný súd si za účelom preskúmania opodstatnenosti sťažnosti sťažovateľa vyžiadal od okresného súdu spis sp. zn. 1 T 86/07.

Zo sťažnosti, jej doplnenia, sťažovateľom predloženej dokumentácie a spisu okresného súdu sp. zn. 1 T 86/07 ústavný súd zistil tieto skutočnosti:

1. Sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 86/07 z 28. apríla 2008 uznaný za vinného zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona a odsúdený na peňažný trest v sume 10 000 Sk, pričom pre prípad zmarenia výkonu peňažného trestu mu bol stanovený náhradný trest odňatia slobody v trvaní šiestich mesiacov na tom skutkovom základe, že *„dňa 15. 11. 2006 v dobe od 06.55 h v telefonickom rozhovore medzi účastníckou telefónnou stanicou číslo..., ktorú používal obžalovaný Ing. D. Č. a účastníckou telefónnou stanicou číslo..., ktorú používal poškodený R. S., sa verbálne vyhrážal R. S. a J. B., ... pričom R. S. sa pýtal, kde je a hrozil*

mu, že ho príde zabiť domov, že vie, kde býva jeho otec a J. B. sa tiež v telefonickom rozhovore pýtal, že kde je, že ich príde postrieľať“.

2. Proti označenému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 To 191/08 zo 6. augusta 2008 tak, že jeho odvolanie zamietol.

3. Sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu okrem iného namieta, že bol ako člen lesnej stráže *„odsúdený neprávom za intrigované obvinenie zlodejmi“*, a žiada *„o oslobodenie spod obžaloby za vyhrážanie v celom rozsahu vymyslených obvinení, boli dokázané na pojednávaniach krivé svedectvá, korupcia všestranná na štátnej správe a pod...“*.

4. V podaní doručenom ústavnému súdu 30. septembra 2008 sťažovateľ zopakoval argumentáciu uvedenú v sťažnosti, pričom popri žiadosti o oslobodenie spod obžaloby uviedol, že *„domáham sa zrušeniu doterajších nezákonných rozsudkov...“*, čo odôvodnil okrem iného aj tým, že *„Pri dodržaní zákonnosti spravodlivosti súdu mali byť potrestaní zlodeji za krádeže a svedkovia za krivé svedectvo“*. Sťažovateľ v tomto podaní zároveň požiadal o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom. Napriek poučeniu ústavného súdu však svoju sťažnosť nedoplnil o označenie konkrétnych základných práv a slobôd, ktoré mali byť rozsudkami okresného súdu sp. zn. 1 T 86/07 z 28. apríla 2008 a krajského súdu sp. zn. 3 To 191/08 zo 6. augusta 2008 porušené.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojich bližšie neoznačených základných práv a slobôd rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 86/07 z 28. apríla 2008 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 To 191/08 zo 6. augusta 2008.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa konštatoval, že jeho sťažnosť ani po doplnení, napriek poučeniu ústavného súdu, neobsahuje všetky náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde, keďže neobsahuje najmä označenie konkrétnych základných práv a slobôd sťažovateľa, ktoré mali byť označenými rozsudkami okresného súdu a krajského súdu porušené, a zároveň neobsahuje kvalifikovaný návrh na rozhodnutie (petit), na základe ktorého by ústavný súd mohol vo veci rozhodnúť. Ústavný súd upozornil sťažovateľa, že ak požadovaným spôsobom nedoplní svoju sťažnosť, môže byť odmietnutá pri jej predbežnom prerokovaní. Keďže sťažovateľ svoju sťažnosť požadovaným spôsobom nedoplnil, zakladá to dôvod na odmietnutie jeho sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ požiadal o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom, ústavný súd sa neuspokojil so svojím záverom, že sťažnosť ani po doplnení neobsahuje všetky náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde, a preskúmaval na základe dokumentácie predloženej okresným súdom aj ďalšie dôvody na odmietnutie sťažnosti sťažovateľa zohľadňujúc pritom svoju stabilizovanú judikatúru, podľa

ktorej môže podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 30 a § 138 Občianskeho súdneho poriadku ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, advokáta, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (napr. IV. ÚS 168/07, III. ÚS 243/07, I. ÚS 168/07).

Podstatou námietok sťažovateľa proti označeným rozsudkom okresného súdu a krajského súdu je tvrdenie, že bol „odsúdený neprávom za intrigované obvinenie zlodejmi“, ktoré bolo založené na krivých svedectvách, t. j. jeho námietky smerujú proti skutkovým zisteniam a skutkovým záverom tak prvostupňového, ako aj odvolacieho súdu.

Ústavný súd vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich bližšie neoznačených práv rozsudkom okresného súdu, poukázal na princíp subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

V danom prípade mal sťažovateľ právo podať proti označenému rozsudku okresného súdu odvolanie (čo aj urobil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Táto skutočnosť zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Ústavný súd vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich bližšie neoznačených práv označeným rozsudkom krajského súdu, poukázal na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, resp. či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné

a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 To 191/08 zo 6. augusta 2008 vyplýva, že odvolací súd sa zaoberal aj skutkovými zisteniami okresného súdu a námietkami sťažovateľa voči nim. V relevantnej časti odôvodnenia označeného rozsudku krajského súdu sa okrem iného uvádza:

«... V rámci prieskumnej povinnosti krajský súd ako súd odvolací zistil, že prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 Tr. por. podrobne a skutočne vyčerpávajúcim spôsobom uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spracoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je tiež zrejmé, ako sa súd prvého stupňa vyrovnal s obhajobou obžalovaného, pokiaľ bola táto zistiteľná z jeho výpovedí z prípravného konania a z jeho výpovede na hlavnom pojednávaní...

Aj keď v dôvodoch svojho odvolania obžalovaný priamo nenapáda výrok napadnutého rozsudku, ktorým bol uznaný za vinného, z jeho výpovede na hlavnom pojednávaní krajský súd zistil, že pokiaľ v prípravnom konaní prakticky pripúšťal jeho spáchanie, na nič si totiž v tejto súvislosti nepamätal, dokazoval naviac to, že najskôr volal hliadku PZ, v tej deň ráno telefonoval len R. S. a vyzval ho, aby prestali s nezákonnou ťažbou dreva, no v tejto súvislosti sa mu vôbec nevyhráždil. V súvislosti s touto obhajobou obžalovaného sa žiada zo strany krajského súdu poukázať na obsah jeho výpovede z prípravného konania (čl. 50 - 51) keď doslova uviedol, že pokiaľ mu je kladené za vinu, že sa S. a B. vyhráždil po telefóne zabitím „na okolnosti sa nepamätám, nakoľko priznávam, že v noci pred 15. 11. 2006 som bol nervózny a rozrušený z krádeže dreva a preto som nespál a navyše som si vypil na ukludnenie už doma dva dcl pálenky, ďalšie pol deci na stanici...“. Obžalovaný pripustil, že S. telefonoval, no na obsah telefonátu si nepamätal. Na rozdiel od ďalších skutkov podľa obžaloby, v tomto prípade jednoznačne zo spáchania žalovaného prečinu obžalovaného usvedčovali nielen v prípravnom konaní, ale i v konaní pred súdom svedkovia R. S. a J. B., pričom nebol produkovaný žiadny iný dôkaz, ktorý by výpovede týchto svedkov spochybňoval.»

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu (sťažnosti) hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Vychádzajúc najmä z citovanej časti namietaného rozsudku krajského súdu, ale aj ďalších svojich zistení z dotknutého súdneho spisu ústavný súd konštatoval, že krajský súd sa primeraným a ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal v odvolacom konaní aj námietkami sťažovateľa smerujúcimi k postupu okresného súdu pri zisťovaní skutkového stavu rozhodného pre jeho rozhodnutie, pričom skutkové závery, ale i právne závery, o ktoré oprel krajský súd svoj rozsudok, nemožno považovať ani za zjavne neodôvodnené ani za arbitrárne, a preto nesignalizujú možnosť porušenia ústavou garantovaných práv sťažovateľa, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o odmietnutí sťažnosti z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí ako celku, v časti namietajúcej porušenie jeho práv označených rozsudkom okresného súdu tiež z dôvodu nedostatku svojej právomoci a v časti namietajúcej porušenie jeho práv označených rozsudkom krajského súdu tiež z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom ústavný súd už nerozhodoval, pretože z jeho už uvedených záverov vyplynulo, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu

ústavnosti, čím sťažovateľ nesplnil jeden zo základných predpokladov potrebných na vyhovie takejto žiadosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2008